

Bødlens enorme selvbedrag

Laura Lippman: *Jeg vil altid ku' genkende dig*. Oversat fra amerikansk efter »I'd know you anywhere« af Lene Schiøtt. 389 sider. 200 kr. Forlaget Punktum.

Folk kan jo være underlige på så mange måder, men at falde for en fængslet morder - det er da helt ekstraordinært ejendommeligt. Disse kvinder, der indleder en korrespondance med livstidsfanger med frygtelige forbrydelser på samvittigheden, og meget snart bliver rundt på gulvet af forelskelse og begynder at føre et korstog mod myndigheder og klagenævn - så klamt og totalt uforståeligt.

I *Jeg vil altid ku' genkende dig* tager Laura Lippman til dels udgangspunkt i en sådan mærkelig alliance mellem en morder og hans »fan«, eller hvad man nu skal kalde det. Walter Bowman sidder på toogtyvende år på dødsgangen, dømt for en række mord på unge piger. Gennem den tidligere lærerinde Barbara LaFortuny, der altså har taget ham og hans sag under sine vinger, gennemtvinger han en kontakt til det eneste offer, der i sin tid overlevede sit møde med ham.

Hun hedder Eliza Benedict, er lykkelig gift med investeringseksperter Peter og mor til teenagepigebarn Isobel og otteårige Albie. Da hun via LaFortuny modtager et brev fra Bowman, bliver hendes hidtil trygge hverdag forståeligt nok bragt i slinger.

Eliza har ikke ligefrem fortrængt de fem uger, hvor hun som femtenårig blev tvunget ud på et horrortrip med den splitterravende gale Bowman. Men hun har taget den beslutning, at denne rædselsfulde oplevelse ikke får lov at bestemme over hendes liv. Bortset fra et par særheder - hun er panisk bange for åbne vinduer og ulåste døre - er det lykkedes hende at skabe en helt almindelig tilværelse, der altså med dette brev fra en galning med ét bliver vredet af led.

Eliza tvinges til at tage stilling til Bowmans henvendelse og i en række flashback skildres den skræmte femtenårige pige, der kun overlevede, fordi hun fra første færd var fuldkommen klar over en eneste ting - at hun aldrig, aldrig så meget som måtte tænke på at trods Bowman. For at overleve måtte hun konstant forudse og undvige konfliktstof, hvilket typisk handlede om at ignorere de gabende huller i Bowmans i forvejen mangelfulde almenviden og please hans ekstremt overvurderede selv billede.

Dét slipper ingen fra uden skader på sjælen, men Eliza undgik at ende som offer for Stockholm-syndromet - altså det forhold, at gidslet skifter side og allierer sig med sin bortfører. Men hendes overlevelsesstrategi kom til at koste en anden pige livet - og for Eliza er netop dette den tungeste byrde.

Handlingen i Laura Lippmans velskrevne roman er elementært spændende og indbyder desuden til en række tankevækkende spekulationer om forholdet mellem offer og bøddele.

Eksempelvis bødlens enorme selvbedrag, der tillader ham at mene, at hans offer befinder sig frivilligt i hans magt. Både Natascha Kampuschs bortfører og Elisabeth Fritzl's far var tydeligvis overbeviste om, at deres bindegale arrangementer i hermetisk aflåste kæddre bød på et godt liv for deres ofre. Man kan ikke lade være med at tænke på, om andre unge kvinder mon sidder indespærret hos et monster. Statistisk set er vel det i så fald formentligt i Østrig.